

۳۰ دسمبر ۲۰۱۲

داکتر سيد عبدالله کاظم

یادی از یک دانشمند و فرزند صدیق افغانستان مرحوم داکتر عبدالصمد حامد

با تأسف اطلاع رسید که شخصیت دانشمند و فرهیخته کشور جناب داکتر عبدالصمد حامد به سن ۸۳ سالگی در دیار غربت چشم از این جهان فانی بست و به رحمت ایزدی پیوست.

انا لله و انا الیه راجعون

این مرد با فضیلت و وطندوست که عمری را در خدمت مردم و وطن با کمال صداقت صرف کرد، یکی از نخبه های افغانستان بود. بدینوسیله وفات او را که به یقین یک ضایعه ملی محسوب می شود، به فامیل محترم شان، دوستان و همه ملت رنجیده، افغانستان تسلیت گفته، از بارگاه الهی استدعا دارم تا روح شانرا شاد و فردوس برین را جایگاه شان گرداند.

مختصر سوانح مرحوم داکتر عبدالصمد حامد:

عبدالصمد حامد پسر مرحوم عبدالرزاق خان حامد به تاریخ ۸ جنوری ۱۹۲۹ در جلال آباد چشم به دنیا گشود، در ۱۹۴۸ از لیسه عالی نجات فارغ گردید و متعاقباً جهت تحصیلات عالی به کشور سوئیس اعزام شد. در سال ۱۹۵۷ به دریافت درجه دوکتورا در رشته حقوق نائل و به وطن برگشت. از ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۵ به حیث استاد در پوهنهی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون کابل و عضو شورای عالی پوهنتون و نیز مشاور حقوقی پارلمان افغانستان ایفای وظیفه کرد. ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۰ رئیس تدریسات ثانوی وزارت معارف و سپس از ۱۹۶۳ تا ۱۹۶۴ به حیث والی پروان مقرر شد. در سال های ۱۹۶۴-۱۹۶۵ ریاست پوهنتون کابل را عهده دار گردید و در عین زمان به عضویت کمیته تسوید و بعداً عضو کمیسیون مشورتی قانون اساسی در آمد و در لویه جرگه همان سال اشتراک داشت و یکی از بنیان گذاران قانون اساسی ۱۹۶۴ افغانستان محسوب می شود. داکتر حامد بعد از ختم لویه جرگه در ۱۹۶۵ به حیث وزیر پلان و متعاقباً به حیث سکرتر جنرال افغانی سره میاشت مقرر شد. بین سالهای ۱۹۶۷ و ۱۹۶۹ مجدداً وزیر پلان و در عین حال به حیث رئیس شورای عالی اقتصادی ایفای وظیفه کرد و در زمان صدارت مرحوم داکتر عبدالظاهر (۱۹۷۱ - ۱۹۷۲) به سمت معاون صدارت و وزیر امور قبائل برگزیده شد. داکتر حامد پس از کودتای شهید محمد داود خان از کار رسمی گوشه گیر شد تا آنکه با وقوع کودتای ثور از ۱۸ نوامبر ۱۹۷۸ تا ۱۱ جنوری ۱۹۸۰ در محبس پلچرخ زندانی گردید. از آن تاریخ به بعد به کشور جرمنی پناهنده شد و تا دم مرگ در آنجا بسر برد.

مرحوم داکتر عبدالصمد حامد در طول سالهای جهاد با جدیت از داعیه جهاد برحق مردم افغانستان دفاع کرد و در تعدادی از کنفرانس ها و اجتماعات ملی و بین المللی اشتراک نمود. موصوف چند بار به پاکستان سفر کرد و در امور جهاد با تنظیم های جهادی از دادن مشوره های مفید و مهم دریغ نکرد. او در سال ۱۹۹۵ جزء هیئتی بود که به توصیه محمود میستری نماینده سرمنشی ملل متحد برای افغانستان از جمله یک عده شخصیت های تکنوکرات، دینی و قومی برای فراهم آوری زمینه یک حکومت انتقالی برطبق پلان ملل متحد به پاکستان سفر کرد، ولی کار شکنی حکومت تنظیمی و عروج غیر مترقب طالبان این پلان را ناکام ساخت. داکتر حامد در همکاری با حرکت پادشاه سابق در روم از همان آغاز نقاط نظر خود را بیان کرد و توصیه های لازم را ارائه داشت و در نوامبر ۱۹۹۹ یکی از ۷۷ نفری بود که برای بررسی و تثبیت لویه جرگه اضطراری به اساس طرح سه فقره ای پادشاه سابق انتخاب شد، ولی نظر به دلایلی از همکاری نزدیک با حرکت مذکور دوری جست.

د پائو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکني دليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په خير و لولي

هنگامیکه اینجانب از جولای ۱۹۷۸ تا جنوری ۱۹۸۰ با عده ای از دوستان در پلچرخی زندانی بودم، برحسب تصادف مدت بیش از هشت ماه را با مرحوم داکتر حامد هم اطاقی بودم. هم اطاقی های دیگر ما عبارت بودند از هر یک محترمان: مرحوم داکتر ولید حقوقی، مرحوم عبدالاحد کرزی (پدر جناب حامد کرزی)، دگروال محمد موسی وردک، داکتر محمد نادر عمر، مرحوم داکتر محمد اختر مستمندی و مرحوم داکتر غلام محمد نیاز که خداوند متعال همه گذشتگان را بیامرزد.

خوشحالم که پس از زندان چند بار با مرحوم داکتر صاحب حامد دیدار داشتم، هنگامیکه ایشان دوبار به کالیفورنیا تشریف آوردند و یکبار چهار سال قبل، وقتیکه به زیارت شان در جرمنی رفتم و با یادی از گذشته ها از صحبت عالمانه و محبت شان بهره گرفتم.

**زنده جاوید ماند هر کی نکو نام زیست
کز عقبش ذکر خیر، زنده کند نام را**

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکني د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولئ